

5 myter om evidens

- fra Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning på Danmarks Pædagogiske Universitet

Myte 1: Evidens baseres kun på kvantitative analyser af RCT-studier

Al forskning er en bestræbelse på at finde evidens ved hjælp af den forskningsmetode, der benyttes. RCT-studier finder evidens for effekter ved at registrere udfald af en indsats på to forskellige grupper af forsøgspersoner. Et casestudie skaber evidens om effekten af en indsats på en anden måde nemlig ved at observere, hvad der sker med en enkelt person.

Det er sandt, at RCT-forsøg og kvantitative metoder har spillet en nøglerolle for det internationale Cochranesamarbejde på det medicinske område og for Campbellsamarbejdet på det sociale område. Campbell arbejder med et såkaldt evidenshierarki for effektstudier, hvor RCT-studier står i toppen sammen med systematiske reviews, der sammenfatter RCT-studier. Andre typer af forskningsdesigns som casestudier rangerer lavere. Formålet med evidensstigen er at minimere bias. Det vil sige risikoen for, at forskeres bevidste eller ubevidste præferencer for det ene eller det andet udfald får lov at påvirke undersøgelsen. At minimere bias er vigtigt, hvis man skal fælde dom over, om en metode virker eller ej, men det er ikke det eneste hensyn, forskningen må tage. Et evidenshierarki, der udelukkende anerkender RCT-studier, udelukker en væsentlig del af uddannelsesforskningen, som har meget vigtig evidens at bidrage med.

Myte 2: Evidens handler kun om effekt

Evidensbevægelsen havde sit udspring i medicinen og har derfor haft fokus på effekter af indsatser. Evidens handler imidlertid om meget andet end effektforskning. Man kan for eksempel forestille sig en undersøgelse, der ser på evidensen for at betragte skolen ud fra det ene eller det andet organisatoriske perspektiv, eller evidensen for at forstå en elevs indlæringsvanskeligheder med det ene eller det andet sæt begreber. Ed Mullen, professor ved Columbia University, beskriver i en artikel i Danish University of Education Quarterly #3, 2006, fem typer af spørgsmål, som en undersøgelse af evidens inden for socialområdet kan fokusere på: Hvad er den bedste måde at beskrive/diagnosticere en situation fra praksis? Hvad er den bedste måde at måle omfanget af et konstateret problem? Hvad er den bedste fremgangsmåde til at vurdere risikoen for, at bestemte uønskede konsekvenser opstår? Hvad er den bedste fremgangsmåde for at forhindre, at et bestemt problem opstår? Hvad er den bedste fremgangsmåde til at afhjælpe et eksisterende problem?

Myte 3: Evidens er lig endelig og sikker viden

Det er tvivlsomt, hvor meget viden der fortjener betegnelsen "endelig og sikker". Tværtimod vil mange retninger inden for erkendelsesfilosofien lægge vægt på, at viden er foreløbig og altid åben for revision. Derfor er det langt bedre at forstå evidens som "den for tiden bedste viden" og evidensbaseret praksis som "omhyggelig, udtrykkelig og kritisk brug af den aktuelt bedste viden".

Myte 4: Evidens er en kogebogsopskrift

Mange frygter, at evidens skal træde i stedet for professionel faglighed og i stedet for den individuelle vurdering af elever eller klienters specifikke problemer. Det er rigtigt, at viden kan puttes på opskrift og gøres til instruktioner, men det er en misforståelse at tro, at dette er en naturlig konsekvens af et fokus på evidensbaseret praksis. Inden for det medicinske pionerområde betragtes evidensbaseret praksis som evnen til at bruge den til hver tid bedste tilgængelige forskningsmæssige viden i sammenhæng med evnen til at foretage en professionel, faglig vurdering og i sammenhæng med indsigt i den enkelte patients specielle situation.

Myte 5: Evidens er opfundet af politikere for at styre praksis

Evidensbevægelsen er startet af professionelle og forskere især inden for det medicinske område, og er efterfølgende taget op af forskere på det sociale område og uddannelsesområdet. Politiske aktører har spillet en vigtig rolle i at give evidensbevægelsen medvind for eksempel gennem økonomisk støtte og anden opbakning, men uden et engageret miljø af forskere er det usandsynligt, at det internationale Cochranesamarbejde eller initiativerne inden for socialforskning og uddannelsesforskning ville være kommet i gang.

Artiklen stammer fra Danmarks Pædagogiske Universitets engelsksprogede nettidsskrift Quarterly. Læs mere om evidens på clearinghouse hjemmesiden www.dpu.dk/clearinghouse og i rapporten Bhatti, Yosef et al. (2006): "Evidensbevægelsens udvikling, organisering og arbejdsform. En kortlægningsrapport." Akf forlaget.

Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning
Danmarks Pædagogiske Universitet
Tuborgvej 164
2400 København NV
T 8888 9000
F 8888 9001
E clearinghouse@dpu.dk
W www.dpu.dk/clearinghouse (også tilmelding til nyhedsbrev)

